

Milyen szabálytalanságok esetén szabható ki egészségvédelmi bírság?

2012. január 1-jén lépett hatályba a Nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény (Továbbiakban: Nvt.) módosítása, amely többek között megtiltotta a munkahelyeken a zárt légtérben való dohányzást.

Ez alól csak egyes olyan munkáltatók kivételek, ahol a nyílt térben való dohányzóhely kijelölése nem megoldható, ezért a törvény megengedi a zárt térben történő dohányzóhely kijelölését. Pl. büntetés végrehajtási intézményekben, rendőrségi előállítási helyiségekben, fogdáknak, pszichiátriai intézetben a pszichiátriai betegek számára, már működő a hatóság által engedélyezett szállodai szivar szobákban, zárttéri munkahelyen, ahol a munkahelyi klíma a külön jogszabályban meghatározott korrigált effektív hőmérséklet a 24 C-ot meghaladja.

A törvény felsorolja azokat a helyeket, intézményeket is, ahol teljes a dohányzási tilalom. Ezek között kórházak, iskolák, bölcsődék, játszótérek, autóbusz, személyszállító vonat, megállók, várakozóhelyek, aluljárók területe és a munkahelyek zárt légtérű helyiségei szerepelnek.

Nyílt légtérben csak a közforgalmú intézmény területén (pl. udvar), munkahelyen (pl. udvar), többcélú intézmény esetén, akkor is, ha ott eü. szolgáltatást is nyújtanak szabad dohányozni.

A munkáltató a munkahelyet nemdohányzó munkahellyé nyilváníthatja. Ebben az esetben a munkavállalók az intézmény teljes területén nem dohányozhatnak, beleértve pl. az udvart is. Ehhez az szükséges, hogy a munkáltató vagy kollektív szerződésben állapodjon meg az érdekképviselői szervvel, vagy az adott telephelyen dolgozó munkavállalók 50%-ának kezdeményezésére nyilvánítsa a munkahelyet nemdohányzóvá. Utóbbi esetben a munkáltatónak ez kötelessége is, azaz a telephelyet 30 napon belül köteles nemdohányzóvá nyilvánítani. Az erről szóló intézkedését a munkahelyen jól látható helyen ki kell függeszteni.

A munkáltató a dohányzó munkavállalókkal megállapodhat abban, hogy számukra hosszabb munkaközi szünetet biztosít, amely nem része a munkaidőnek és így arra munkabér sem jár. A megállapodást célszerű írásba foglalni és a munkaidő nyilvántartáshoz hasonlóan azt az Mt. 134.§ (4) bekezdésének megfelelően nyilvántartani. A munkaközi szünet tartama a napi egy órát megállapodás alapján sem haladhatja meg.

A dohányzóhelyek kialakításánál minimum követelmény, hogy legyen csikk tartó és hó, illetve eső ellen védő tető, valamint 5 m-en belül 1 db 6 kg-os porral oltó tűzoltó készülék.

A feliratokat legalább A4-es méretben kell kihelyezni, a jó láthatóság és olvashatóság érdekében pedig a minimális betűnagyságot is meghatározza a kormányrendelet. Fontos kitétel, hogy a magyar nyelvű szöveges tartalom mellett angolul, németül, franciául és oroszul is szerepelnie kell a "Dohányzásra kijelölt hely" és a "Tilos a dohányzás!" felhívásoknak.

Az Nvt. előírásainak betartását a megyei/fővárosi kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei járási/kerületi intézetei ellenőrzik. 2012. január 1. óta összesen 106 ezer vizsgálatot hajtottak végre, ebből 56 ezer 2012-ben, 50 ezer pedig 2013-ban zajlott.

A szabálytalanságok közé tartozott, hogy volt, ahol nem jelöltek ki dohányzóhelyet, máshol zárt térben cigarettáztak, és több helyen hiányzott a "Tilos a dohányzás!" tábla.

Jellemző, hogy egyes vendéglátóhelyek üzemeltetői sátrakat állítanak fel az egység előtt. Azonban, ha az ilyen sátrak zárhatóak, akkor azok zárt térnek minősülnek, ott dohányozni nem lehet. Emiatt az elmúlt időszakban több vendéglátó-ipari egységre is milliós nagyságrendű bírságot szabtak ki.

2014. március 1-jéig tartott a türelmi idő az új piktogramok kihelyezésére. A munkáltatók egy részét azért büntették meg, mert nem minden a törvény által előírt helyre függesztették ki a piktogramokat. Így pl. nem elegendő pl. az irodaház főbejáratától 5 méterre kijelölni a dohányzó helyet, a dohányzást tiltó táblát is ki kell helyezni minden bejáratra, minden emeletre és minden az épületben helységet bérlő gazdasági társaság irodája elé külön-külön.

Abban az esetben kell a bejáratától számított 5 méteres dohányzási korlátozást alkalmazni, amennyiben a munkahely közforgalmú intézménynek minősül és külön személyzeti bejáratral nem rendelkezik. Nem közforgalmú munkahely esetén nem kell alkalmazni az „5 méteres szabályt”, azonban a dohányzóhely kijelölését oly módon kell megoldani, hogy az ne zavarja a nemdohányzók által a munkavégzésük, illetve közlekedésük során használt útvonalakat. Amennyiben az egyébként közforgalmúnak minősülő munkáltató „hátsó bejáratát” személyzeti bejáratként kizárólag a saját munkavállalói használják, a vásárlók, ügyfelek nem, úgy a munkavállalók számára kijelölhető dohányzóhely nyílt légtérben a bejáratától számított 5 méteren belül is.

Vendéglátó ipari egységek bejáratí ajtóira elegendő a dohányzást tiltó tábla kihelyezése, nem kötelező a vásárlók figyelmét felhívni az „öt méteres” szabályra.

A munkáltatói mulasztások pl. a dohányzóhely kijelölésének elmaradása, a dohányzást tiltó piktogramok kihelyezésének elmaradása esetén az egészségvédelmi bírság 1 millió forinttól 2,5 millió forintig terjedhet. Ha a felügyelők tiltott helyen dohányzó munkavállalókat találnak, akkor 20.000-ft-tól 50.000-Ft-ig terjedő bírságot szabhatnak ki.

Egészségvédelmi bírság megfizetésének egyik módja a helyszínen megállapított és kiszabott egészségvédelmi bírság: max. 30.000 forint, ha 30 napon belül befizetésre kerül, ellenkező esetben akár 50.000 Ft is lehet.

Bírsággal sújthatják azonban a munkáltató által kijelölt az Nvt. betartásáért felelős személyt is, akivel szemben el lehet tekinteni az egészségvédelmi bírság kiszabásától, ha a rendelkezésre jogosult a dohányzásra vonatkozó korlátozást megsértővel szemben felhívási, felszólítási, elhagyásra felhívási, illetőleg eljárás indítási kötelezettségének bizonyíthatóan eleget tett.

A munkáltatónak a hatóság által határozatban kiszabott egészségvédelmi bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül vagy a határozathoz melléklet készpénz átutalási megbízáson, vagy átutalással kell befizetnie a megadott bankszámlára.

Az ügyfélnek lehetősége van részletfizetési kérelmet benyújtani az első fokú hatósághoz, valamint fizetési halasztás is kérhető. Az egészségvédelmi bírság meg nem fizetése esetén köztartozásnak minősül és adók módjára behajtható.

A határozat ellen lehetőség van a közléstől számított 15 napon belül fellebbezésre, mely illetékköteles.

Az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályait az erről szóló 39/2013. (II.14.) kormányrendelet tartalmazza.

Miskolc, 2014. március 19.

Dr. Bujtor Gyula e.v.